

انتخابات رسوای سال سیاه

امیر طیرانی

روزهای پایانی اسفند 1332، شش ماه بعد از کودتای سیاه ایران رژیم کودتا برای پرده کشیدن بر جنایات و خیانت های خود وبه مظلون قانونی جلوه دادن حکومت دست نشانده سرویس های جاسوسی غرب، تصمیم به برگزاری انتخابات مجلسین گرفت.

انتخابات در روز 18 اسفند آغاز شد و در تهران 86000 نفر در رای گیری شرکت کردند. این در حالی بود که در آن دوران جمعیت تهران بیش از یک میلیون نفر بود. در آن انتخابات نهضت مقاومت ملی در حالی که تشکلی نیمه علنی محسوب می شد و اعضای آن پیش و بعد از انتخابات تحت تعقیب و بازداشت ماموران فرمانداری نظامی قرار داشتند با شعار «یا پیروز می شویم یا رسوا می کنیم» با انتشار فهرست نامزدهای خود در انتخابات شرکت کرد. مهندس بازرگان در این باره می گوید: " نهضت مقاومت ... آمادگی خود را برای شرکت در انتخابات اعلام کرد. نامه ها، شکایات و اعلام جرم هایی در مورد آزاد نبودن انتخابات و روسا کردن دولت در داخل و خارج ایران منتشر کرد. از وزارت کشور در خواست برگزاری میتینگ کرد. تقاضا نمود بر انتخابات که دولت مدعی آزادی آن بود نظارت کند."

با همه این احوال نهضت مقاومت فهرست دوازده نفره نامزدهای خود در تهران را منتشر و از مردم خواست به آنها رای دهند. شخصیت های برجسته ای همچون علامه دهخدا، دکتر معظمی، آیت الله سید رضا زنجانی، آیت الله فیروزآبادی و... نیز از فهرست نهضت مقاومت حمایت کردند. فهرستی که برخی از نام ها ی معرفی شان در آن همچون مهندس رضوی، دکتر شایگان هنوز در زندان بودند و برخی دیگر نیز همچون دکتر سنجابی و مهندس حسینی فراری و مخفی.

ولی دولت کودتا بدون توجه به این درخواست ها اقدام به برگزاری انتخابات کرد. نهضت مقاومت به منظور جلوگیری از تقلب در انتخابات "سازمان تامین آزادی انتخابات" را تشکیل و از مردم خواست تا با قبول عضویت و فعالیت در این تشکل به مقابله با کودتا برخیزند. در روز 19 اسفند عده ای از اعضا و رهبران نهضت همچون مهندس بازرگان، دکتر معظمی و... در چند نقطه تهران گردهم آمده و به سوی صندوق های رای در حوزه هایی نظیر مسجد فخرالدوله و... به حرکت درآمدند. «کنت لاو» خبرنگار روزنامه نیویورک تایمز حوادث و وقایع آن روز را چنین به تصویر کشیده است: "انتخابات تهران امشب پایان یافت. از روز سه شنبه تا صبح امروز کشتی گیر ریش سیاه سابق (شعبان جعفری) رهبری گروه اوباش مسلح به چاقو و زنجیر را به عهده داشت گروهی از یک حوزه رای گیری به حوزه دیگری برای یافتن رای دهندگان مظلون ضد رژیم می رفتند. در صف ها می ایستادند و مظلونین را به شدت کتک زده وبا چاقو مجروح می کردند. ... شعبان و دارو دسته اش از مضروب کردن و چاقو زدن به رای دهندگان در مسجد فخرآباد خودداری کردند ... حسن عرب یکی دیگر از وابستگان دولت ... گروه مسلحی را اجیر کرده و در خارج از کافه شهرداری ایستاده بود. او چمدان بزرگی پر از کارت های شناسایی و اوراق رای

به همراه داشت و به رای دهندگانی که با اتومبیل های پر از مردم به حوزه رای گیری آورده می شدند کارت ورقه رای گیری آماده شده را تحویل می داد. ... در مسجد سپهسالار که در کنار مجلس شورای ملی قرار دارد مسئولین انتخابات قبل از آن که مردم رای خود رای به صندوق بیاندازند آنها را بازرسی می کردند.

مرحوم شاه حسینی که خود شاهد وقایع آن روز بود در این باره نوشته است: "شعبان جعفری به وسیله یک کامیونت عده ای را به مسجد فخرآباد آورد تا ضمن ایجاد رعب و وحشت مخالفان را وادار به رای دادن به نامزدهای دولتی کند ... عبدالله خان کرمی در در مقابل شعبان قرار گرفت و پس از مقداری مجادله لفظی کار به برخورد یدی و فیزیکی کشید. عبدالله کرمی که ورزشکار بود و بدنی نیرومند داشت شعبان جعفری را بر روی دودست بلند کرد و بر روی زمین خواباند. با این حرکت عبدالله خان، طرفداران شعبان جعفری صحنه را خالی کردند و از معرکه گریختند. با میانجی گری عده ای از مردم شعبان نیز توانست از چنگ عبدالله رهایی یابد."

به رغم تلاش های نهضت مقاومت، نمایش انتخابات اجرا شد و طبق انتظار کسانی از داخل صندوق های رای بیرون آمدند که باید می آمدند. محمد رضا پهلوی هفت سال بعد از آن در جریان برگزاری انتخابات دوره بیستم مجلس شورای ملی انتخابات پیشین را غیر آزاد و ناصحیح توصیف کرد و قول برگزاری انتخابات آزاد را داد. انتخاباتی که سفیر انگلیس درباره آن گفته بود: « هر کاری می کنید از انتخابات تقلبی پرهیز کنید » وحسین علا وزیر دربار نیز در باره آن چنین به شاه نامه نوشت: «این دفعه نگذارند کار خراب شود. از اعمال نفوذ بی جا، تحمیل اشخاصی که مورد اطمینان مردم نیستند و از دخل و تصرف در صندوق های رای جدا ممانعت گردد.»